

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 28.6.2013
COM(2013) 482 final

2013/0225 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

**de autorizare a statelor membre să ratifice, în interesul Uniunii Europene, Tratatul
privind comerțul cu arme**

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

1.1 Introducere

Rezoluția 61/89 a ONU, adoptată în 2006, a inițiat procesul de elaborare a unui tratat de reglementare a comerțului internațional cu arme convenționale, așa-numitul Tratat privind comerțul cu arme (TCA). Obiectivul era obținerea unui tratat obligatoriu din punct de vedere juridic care să instituie unui grad mai mare de responsabilitate în ceea ce privește comerțul legal cu arme convenționale, prin stabilirea unor standarde internaționale comune de înalt nivel privind importurile, exporturile și transferurile.

Activitatea pregătitoare intensă s-a desfășurat în 2007 și 2009 și a fost urmată de o primă Conferință a Organizației Națiunilor Unite privind TCA, care a avut loc la New York între 2 și 27 iulie 2012. Deși participanții la această conferință nu au reușit să ajungă la un consens, aceasta a condus la redactarea unui prim proiect de text.

La ultima Conferință ONU, ținută în martie 2013, acest proiect de tratat a fost revizuit, însă tot nu s-a putut ajunge la un consens, deoarece trei state au respins propunerea președinției. Tratatul a fost în cele din urmă adoptat cu majoritate calificată la data de 2 aprilie 2013. Majoritatea membrilor ONU au convenit asupra fixării datei de 3 iunie 2013 pentru deschiderea spre semnare a tratatului.

1.2 Competența UE

În conformitate cu normele în materie de competență externă stabilite la articolul 3 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), TCA include aspecte care intră în sfera competenței exclusive a Uniunii.

TCA prevede, printre altele, măsuri (cum ar fi controale ale importurilor și exporturilor) care se înscriu în domeniul de aplicare al politicii comerciale comune a Uniunii. În acest context, TCA abordează domenii ale legislației Uniunii în care gradul de reglementare a atins deja un stadiu avansat. În plus, următoarele acte din legislația secundară a UE referitoare la piața internă sunt, de asemenea, relevante: a) Directiva 2009/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 de simplificare a clauzelor și condițiilor de transfer al produselor din domeniul apărării în interiorul Comunității, b) Directiva 91/477/CEE a Consiliului din 18 iunie 1991 privind controlul achiziționării și deținerii de arme, c) Regulamentul (UE) nr. 258/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 privind punerea în aplicare a articolului 10 din Protocolul Organizației Națiunilor Unite împotriva fabricării și traficului ilegale de arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și de muniții, adițional la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (Protocolul ONU privind armele de foc) și de stabilire a măsurilor privind autorizațiile de export, importul și tranzitul pentru arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și muniții.

Întrucât TCA include aspecte care sunt de competență exclusivă a Uniunii, statele membre nu sunt în măsură să decidă în mod autonom cu privire la semnarea și ratificarea tratatului. Ele nu pot semna tratatul decât în interesul Uniunii, după autorizarea de către Consiliu la propunerea Comisiei.

1.3 Detalii și domeniul de aplicare al TCA

TCA urmărește scopul de a contribui la pace, securitate și stabilitate la nivel internațional și regional prin reglementarea comerțului internațional cu arme convenționale și eradicarea comerțului ilicit cu arme. TCA creează standarde pentru transferurile de arme convenționale și impune statelor părți să controleze toate exporturile de arme pentru a asigura că arme și muniții convenționale nu vor fi utilizate, printre altele, în scopul încălcării drepturilor omului, al terorismului sau al încălcării dreptului umanitar.

TCA prevede evaluarea transferurilor de arme și măsuri de prevenire a deturnării armelor convenționale dinspre statele importatoare și cele exportatoare. În plus, el sporește transparența în domeniul comerțului cu arme prin impunerea păstrării evidențelor și a raportării către Secretariat și către celelalte state părți. Dispozițiile din TCA se aplică armelor convenționale din următoarele categorii: tancuri de luptă, vehicule blindate de luptă, sisteme de artilerie de calibru mare, avioane de luptă, elicoptere de luptă, nave de război, rachete și lansatoare de rachete, precum și arme de calibru mic și armament ușor. Tratatul acoperă, de asemenea, munițiile, piesele și componentele aferente.

1.4 Implicații pentru acquis-ul Uniunii

TCA poate afecta sau modifica domeniul de aplicare al normelor comune adoptate de Uniunea Europeană. În consecință, Consiliul a stabilit, în anexa la Decizia sa .../2013 de autorizare a Comisiei să negocieze TCA în ceea ce privește acele aspecte care intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii, următoarele directive de negociere:

- (1) Tratatul privind comerțul cu arme nu conține nicio dispoziție care să împiedice statele membre să aplice:
 - (a) Directiva 91/477/CEE a Consiliului din 18 iunie 1991 privind controlul achiziționării și deținerii de arme, astfel cum a fost modificată;
 - (b) Directiva 93/15/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind armonizarea dispozițiilor referitoare la introducerea pe piață și controlul explozivilor de uz civil, astfel cum a fost modificată;
 - (c) Directiva 2009/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 de simplificare a clauzelor și condițiilor de transfer al produselor din domeniul apărării în interiorul Comunității, astfel cum a fost modificată.
- (2) Tratatul privind comerțul cu arme nu conține nicio dispoziție care restricționează libera circulație a mărfurilor, persoanelor, serviciilor și capitalurilor în cadrul pieței interne a Uniunii, cu excepția cazului în care restricția este justificată în mod specific prin articolul 36, articolul 45 alineatul (3), articolul 52 alineatul (1), articolul 65 sau articolul 346 din TFUE.
- (3) Orice măsură prevăzută în tratat care limitează exporturile sau importurile din/în Uniune sau tranzitul pe teritoriul Uniunii este compatibilă cu orice dispoziții aplicabile din legislația Uniunii, printre care se numără, în special:
 - (a) Regulamentul (CE) nr. 260/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind regimul comun aplicabil importurilor;
 - (b) Regulamentul (CE) nr. 1061/2009 al Consiliului din 19 octombrie 2009 privind instituirea unui regim comun aplicabil exporturilor;
 - (c) Regulamentul (UE) nr. 258/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 privind punerea în aplicare a articolului 10 din Protocolul

Organizației Națiunilor Unite împotriva fabricării și traficului ilegale de arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și de muniții, adițional la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (Protocolul ONU privind armele de foc) și de stabilire a măsurilor privind autorizațiile de export, importul și tranzitul pentru arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și muniții și

- (d) Directiva 2009/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 de simplificare a clauzelor și condițiilor de transfer al produselor din domeniul apărării în interiorul Comunității, astfel cum a fost modificată.

Aceste diverse acte legislative ale Uniunii Europene fac parte din *acquis* și, prin urmare, este esențial să nu fie puse la îndoială ca urmare a adoptării TCA. Întrucât tratatul nu conține o clauză privind integrarea regională (RIO), este deosebit de important să se asigure că nu se aduce atingere legislației privind piața internă.

În consecință, s-a efectuat o analiză detaliată, în conformitate cu directivele de negociere ale Consiliului cu privire la aceste chestiuni, care a concluzionat că dispozițiile din TCA (articolele 6, 7, 9 și 26) asigură compatibilitatea acestuia cu *acquis-ul*. În orice caz, orice eventuală problemă de compatibilitate ar putea fi abordată prin aplicarea articolului 26 alineatul (1). Acest articol prevede că implementarea tratatului nu aduce atingere obligațiilor asumate de statele părți în temeiul acordurilor internaționale existente sau viitoare la care sunt părți, cu condiția ca aceste obligații să fie în concordanță cu tratatul în cauză.

Uniunea Europeană nu poate deveni parte la TCA, deoarece textul actual prevede numai posibilitatea ca statele să devină părți. Cu toate acestea, TCA permite modificări într-o etapă ulterioară și Uniunea Europeană poate deveni parte la TCA cu condiția ca o majoritate de trei sferturi a statelor părți să voteze în acest sens.

1.5 Ratificarea tratatului

Uniunea Europeană ca atare nu poate ratifica TCA. Cu toate acestea, întrucât TCA intră în parte în sfera de competență exclusivă a Uniunii și în parte în cea a statelor membre, instituțiile Uniunii și statele membre trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a coopera la ratificarea TCA și pentru a asigura implementarea angajamentelor care rezultă din tratatul respectiv.

Având în vedere intenția statelor membre de a semna TCA la 3 iunie 2013, Comisia a acordat prioritate elaborării și adoptării unei decizii a Consiliului de autorizare a statelor membre să semneze TCA în ceea ce privește aspectele care intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii. Pe baza unei propuneri a Comisiei, Consiliul a adoptat o astfel de decizie la 27 mai 2013, care implică faptul că, după semnarea TCA, un stat membru poate declara că va aplica articolele 6 și 7 din TCA, cu titlu provizoriu, până la intrarea în vigoare a tratatului menționat. Această capacitate de a declara aplicarea provizorie rămâne valabilă în etapa de ratificare pentru acele state membre ale UE care nu au declarat aplicarea provizorie la semnarea TCA. Într-o etapă următoare, pentru a sprijini punerea rapidă în aplicare a TCA, Comisia propune acum o decizie a Consiliului prin care statele membre sunt autorizate să ratifice tratatul în ceea ce privește aspectele care intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii. Această decizie face obiectul aprobării din partea Parlamentului European înainte de a fi adoptată de Consiliu.

1.6 Concluzie

Este indispensabil să se remedieze lacuna pe care o constituie nereglementarea comerțului cu arme convenționale la nivel internațional și să se sprijine intensificarea eforturilor de

consolidare a păcii și a celor umanitare. Prin stabilirea unor standarde comune obligatorii din punct de vedere juridic privind importurile, exporturile și transferurile de arme convenționale, TCA instituie unui grad mai mare de responsabilitate și de transparență în ceea ce privește comerțul cu arme, un obiectiv împărtășit de Parlamentul European, Consiliu și Comisie. TCA are potențialul de a consolida pacea internațională și securitatea la nivel mondial. Comerțul ilegal sau insuficient reglementat cu arme convenționale costă vieți: peste 740 000 de bărbați, femei și copii mor în fiecare an din cauza violenței armate. Intrarea rapidă în vigoare a TCA prezintă, în consecință, o importanță crucială; prin urmare, este important ca statele membre să ratifice tratatul cât mai curând posibil.

2. REZULTATELE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

Nu se aplică.

3. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

Articolul 1

Ca urmare a faptului că UE nu poate deveni parte la tratat, articolul autorizează statele membre să ratifice tratatul actual în ceea ce privește aspectele care sunt de competența exclusivă a Uniunii.

Articolul 2

Scopul deciziei este de a autoriza statele membre în ceea ce privește aspectele care sunt de competența exclusivă a Uniunii să se angajeze prin tratat, astfel încât decizia li se adresează acestora.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Nu există.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a statelor membre să ratifice, în interesul Uniunii Europene, Tratatul privind comerțul cu arme

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 114 și articolul 207 alineatul (3), coroborat cu articolul 218 alineatul (6) litera (a) punctul (v),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere avizul Parlamentului European¹,

întrucât:

- (1) La 11 martie 2013 Consiliul a autorizat Comisia să negocieze Tratatul privind comerțul cu arme, în cadrul Organizației Națiunilor Unite, în ceea ce privește acele aspecte care intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii.
- (2) La 2 aprilie 2013 Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat textul Tratatului privind comerțul cu arme². De asemenea, Adunarea Generală a solicitat Secretariatului General, în calitate de depozitar al Tratatului, să îl deschidă spre semnare la 3 iunie 2013 și a îndemnat toate statele membre să ia în considerare semnarea și, ulterior, în conformitate cu procedurile lor constituționale respective, să devină părți la tratat cât mai devreme cu putință.
- (3) Obiectivul tratatului în cauză constă în instituirea de standarde internaționale comune la cel mai înalt nivel posibil pentru reglementarea sau îmbunătățirea reglementării comerțului internațional cu arme convenționale și în prevenirea și eradicarea comerțului ilicit cu arme convenționale, precum și în prevenirea deturnării acestora. Statele membre și-au exprimat satisfacția cu privire la rezultatele negocierilor și dorința de a trece de urgență la semnarea și ratificarea tratatului.
- (4) Unele dintre dispozițiile tratatului intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii întrucât se află sub incidența politicii comerciale comune sau afectează normele pieței interne referitoare la transferul de arme convenționale și de explozivi.
- (5) Uniunea Europeană nu poate semna și ratifica tratatul, întrucât doar statele pot fi părți la acesta.
- (6) La 27 mai 2013, Consiliul a adoptat, pe baza unei propuneri a Comisiei, o decizie de autorizare a statelor membre să semneze, în interesul Uniunii Europene, Tratatul privind comerțul cu arme.
- (7) Prin urmare, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din TFUE, în ceea ce privește acele aspecte care intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii, Consiliul trebuie, de asemenea, să autorizeze statele membre să ratifice tratatul, în interesul Uniunii.

¹ JO C , , p. .

² A/CONF.217/2013/L.3.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

În ceea ce privește acele aspecte care intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii, Statele membre sunt autorizate prin prezenta să ratifice, în interesul Uniunii, Tratatul privind comerțul cu arme.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*